

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Державний ринковий нагляд

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Код та назва спеціальності, галузь знань	G6 Інформаційно-вимірвальні технології; G Інженерія, виробництво та будівництво.
Тип та назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація»
Статус освітньої компоненти	Обов'язкова компонента (ОК-25)
Курс, семестр викладання	4 курс, 7 семестр
Трудомісткість освітньої компоненти	6 кредитів ЄКТС (180 академічних годин), з них: денна (очна) форма навчання: лекц. – 40 год., практ. зан. – 26 год., самост. роб. – 114 год.; заочна форма навчання: лекц. – 22 год., практ. зан. – 14 год., самост. роб. – 144 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра	Метрології, якості та стандартизації
Факультет	Електроніки, автоматизації та метрології

Викладачі

КУЗНЄЦОВА Любов Вікторівна,
старший викладач кафедри метрології, якості та стандартизації,

Е-mail: scaem@suitt.edu.ua

Тел.: +380951266718

Консультації: щовівторка з 14⁰⁰ до 17⁰⁰ год., ауд.
301 (головний корпус)

Мета освітньої компоненти	– формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння організаційно-правових засад функціонування системи державного ринкового нагляду в Україні. Особливу увагу приділено питанням забезпечення безпечності нехарчової продукції, відповідності вимогам технічного регламенту, механізмам контролю та відповідальності суб'єктів господарювання за порушення законодавства у сфері ринкового нагляду. Компонента також покликана розвивати практичні навички аналізу нормативно-правових актів, здійснення правової оцінки дій органів ринкового нагляду, а також навички правозастосування у сфері захисту прав споживачів.
Компетентності, формуванню яких сприяє компонента	ЗК01. Здатність застосовувати професійні знання й уміння у практичних ситуаціях. ЗК04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК10. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК7. Здатність до забезпечення метрологічного супроводу технологічних процесів та сертифікаційних випробувань. СК10. Здатність розробляти нормативну та методичну базу для забезпечування якості та технічного регулювання та розробляти науково-технічні засади систем управління якістю та сертифікаційних випробувань.
Програмні результати навчання	ПРН18. Вільно володіти термінологічною базою спеціальності, розуміти науково-технічну документацію державної метрологічної системи України, міжнародні та міждержавні рекомендації та настанови за спеціальністю. ДПРН2. Вміти організувати заходи з державного контролю та нагляду за всіма видами господарської діяльності.
Програма освітньої компоненти	
Тема 1. Адаптація законодавства України до права ЄС у сфері ринкового нагляду на споживчому ринку.	Адаптація законодавства України до права ЄС у сфері ринкового нагляду на споживчому ринку. Структура Держпродспоживслужби, основні напрямки діяльності. Законодавча база в сфері державного ринкового нагляду та метрологічного нагляду.
Тема 2. Основні принципи ринкового нагляду і контролю продукції	Основні принципи ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції. Загальні вимоги щодо безпечності нехарчової продукції. Конфіденційність інформації під час проведення ринкового нагляду. Доступ до інформації у сфері забезпечення безпечності продукції. Порядок функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень. Порядок функціонування системи оперативного взаємного сповіщення про продукцію, що становить серйозний ризок, та подання повідомлень для внесення до неї
Тема 3. Права та обов'язки суб'єктів господарювання під час здійснення ринкового нагляду	Права суб'єктів господарювання. Обов'язки суб'єктів господарювання. Обов'язки розповсюджувачів продукції.
Тема 4. Обов'язки та повноваження посадових осіб, які	Повноваження органів ринкового нагляду. Обов'язки посадових осіб, які здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції. Порядок проведення перевірок характеристик продукції. Особливості проведення перевірок характеристик продукції за місцем проведення ярмарків, виставок, показів та іншої демонстрації продукції Відбір зразків продукції і

здійснюють ринковий нагляд і контроль продукції.	проведення їх експертизи (випробування)
Тема 5. Типові форми документів у сфері державного ринкового нагляду та державного контролю продукції.	Вилучення продукції з обігу та її відкликання. Порядок прийняття рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів. Контроль стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів. Призупинення митного оформлення продукції за результатами контролю продукції
Тема 6. Метрологічний нагляд. Види метрологічного нагляду	Види метрологічного нагляду. Сфери законодавчо регульованої метрології. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері метрологічного нагляду. Права та обов'язки державних інспекторів з метрологічного нагляду.
Тема 7. Сфера дії Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності".	Сфера дії Закону України "Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності". Основні принципи державного нагляду (контролю). Загальні вимоги до здійснення державного нагляду (контролю) Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері законодавчо регульованої метрології .
Тема 8. Державний ринковий нагляд за відповідністю законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів.	Державний ринковий нагляд за відповідністю законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки вимогам технічних регламентів. Вимоги Закону України "Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції". Вимоги «Технічного регламенту законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки» Постанова КМУ від 13.01.2016 № 94. Вимоги «Технічного регламенту засобів вимірювальної техніки» Постанова КМУ від 24.02.2016 № 163. Вимоги Технічного регламенту щодо неавтоматичних зважувальних приладів» Постанова КМУ від 16.12.2015 № 1062
Тема 9. Метрологічний нагляд за засобами вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації	Метрологічний нагляд за засобами вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації. Перевірка стану засобів вимірювальної техніки та додержання правил їх застосування. Додержання вимог до періодичної повірки засобів вимірювальної техніки. Уніфіковані форми актів, складених за результатами проведення планової (позапланової) перевірки з метрологічного нагляду за засобами вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації
Тема 10. Метрологічний нагляд за кількістю фасованого товару в упаковках.	Метрологічний нагляд за кількістю фасованого товару в упаковках. Кількість фасованого товару в упаковках. Вимоги до маркування фасованих товарів. Вимоги технічних регламентів. Уніфіковані форми актів, складених за результатами проведення планової (позапланової) перевірки з метрологічного нагляду за кількістю фасованого товару в упаковках. Вимоги «Технічного регламенту щодо деяких товарів, які фасують за масою та об'ємом у готову упаковку» Постанова КМУ від 16.12.2015 № 1193. Вимоги «Про затвердження Технічного регламенту щодо пляшок, які використовуються

Методи навчання

При вивченні освітньої компоненти використовуються наступні методи навчання:

Інтерактивні	▪ Наочно-демонстраційні дидактичні матеріали: використання схем, таблиць, графіків, діаграм, відеороликів для ілюстрації структури системи ринкового нагляду, повноважень органів виконавчої влади, механізмів вилучення небезпечної продукції тощо. ▪ Дискусії, дебати, полеміки з актуальних питань: ефективність державного контролю, баланс між наглядом і бізнес-свободами, вплив законодавчих змін на суб'єктів господарювання. Застосування методів «Сократичний діалог», «5 Чому», «Гарвардська дискусія» дозволяє формувати критичне мислення та здатність аргументовано відстоювати правову позицію. ▪ Розгляд практичних кейсів: аналіз конкретних ситуацій, пов'язаних із перевітками органів ринкового нагляду, виявленням небезпечної продукції, реагуванням суб'єктів господарювання. Використовуються методи «Кейс-стаді», «SWOT-аналіз», «Риб'яча кістка», «Мозковий штурм». ▪ Групова робота з аналітичними завданнями: здобувачі об'єднуються у малі групи (2–6 осіб) для вирішення завдань, таких як: аналіз законодавства щодо державного нагляду за певним видом продукції; розробка моделі дій суб'єкта господарювання у випадку виявлення невідповідності; порівняння процедур нагляду в Україні та ЄС; створення алгоритму взаємодії між органом ринкового нагляду і бізнесом. Результати представляються у формі міні-презентацій або стендових виступів з подальшим обговоренням.
Практичні	▪ Вправи. Різноманітні практичні завдання, що застосовуються на різних етапах навчального процесу, спрямовані на активізацію інтелектуальних, комунікативних та аналітичних здібностей здобувачів освіти. Види вправ: відповіді на тематичні запитання з аналізом законодавства України у сфері ринкового нагляду; розв'язання юридичних ситуацій (кейсів), пов'язаних з діями суб'єктів ринкового нагляду та суб'єктів господарювання; розробка алгоритмів дій у разі виявлення небезпечної продукції; складання порівняльних таблиць щодо повноважень різних органів ринкового нагляду; аналіз реальних прикладів рішень судів щодо спорів у сфері державного контролю продукції. ▪ Метод проєктів. Передбачає індивідуальну або групову розробку здобувачами власних: рекомендацій щодо вдосконалення системи державного ринкового нагляду; моделей взаємодії підприємств з контролюючими органами; аналізу результатів перевірок і виявлення типових порушень; інформаційних буклетів або пам'яток для суб'єктів господарювання щодо дотримання вимог безпечності продукції. Проєкти завершуються публічним захистом, обговоренням у групі або створенням презентацій.
Методи дистанційного навчання	Відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок здобувачів освіти з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Moodle, Google Meet та ін. Онлайн дискусії; Індивідуальне і групове консультування (викладач дає додаткові роз'яснення щодо виконання завдань через чати та e-mail-надсилання); Відеозаписи лекцій і практичних занять;

Квізи (проведення бліц-опитування із застосуванням Google Форм) тощо.

Стратегія оцінювання результатів навчання

Змістовий контент результатів навчання з освітньої компоненти	Результати навчання з даної освітньої компоненти, які здобувач може продемонструвати та які можна ідентифікувати, оцінити і виміряти, розглядаються у вимірах 6 рівня Національної рамки кваліфікацій, що відповідає першому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, а саме: ▪ Знання – нормативно-правових основ функціонування системи державного ринкового нагляду в Україні; ролі органів виконавчої влади у забезпеченні безпечності нехарчової продукції; процедур перевірок, реагування на порушення, обігу продукції, що не відповідає встановленим вимогам. Опанування принципів державного контролю, технічного регулювання та основ гармонізації з європейським законодавством. ▪ Уміння/навички – ідентифікувати суб'єктів та об'єкти ринкового нагляду, аналізувати законодавчі акти, застосовувати знання у типових ситуаціях правозастосування. Розробляти алгоритми дій для бізнесу у разі перевірок або виявлення небезпечної продукції. Застосовувати інструменти правового аналізу для оцінки відповідності продукції вимогам технічних регламентів. ▪ Комунікація – здатність ефективно взаємодіяти з органами ринкового нагляду, представляти інтереси суб'єктів господарювання у процесі перевірок, працювати з нормативно-правовими актами, писати звернення, пояснення та запити. Використовувати сучасні інформаційні технології для правового аналізу та обміну даними між учасниками ринкового нагляду. ▪ Відповідальність і автономія – здатність самостійно приймати виважені рішення в умовах правової невизначеності; нести відповідальність за правильність застосування законодавства у сфері ринкового нагляду; дотримуватися етичних норм, стандартів професійної діяльності та принципів законності й пропорційності під час реалізації наглядових повноважень.
Критерії оцінювання	Академічні успіхи здобувачів освіти в межах даної освітньої компоненти оцінюються за бально-рейтинговою шкалою (максимальна кількість – 100 балів), що прийнята в ДУІТЗ, з обов'язковим переведенням кількості балів в оцінки за національною шкалою та за шкалою ECTS. Відмінно (А) – від 90 до 100 балів – здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі або не менше 90% завдань, передбачених програмою освітньої компоненти. Дуже добре (В) – від 82 до 89 балів – здобувач досить повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань допускаються при цьому окремі несуттєві неточності. Правильно вирішив 80-89% письмових завдань. Добре (С) – від 74 до 81 балів – здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Однак під час викладання деяких питань не вистачає достатньої

	глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив 74-81% письмових завдань. Задовільно (D) – від 64 до 73 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але з не зовсім глибоким та всебічним аналізом, обґрунтуванням та аргументацією, з недостатнім використанням необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі неточності та помилки. Правильно вирішив 64-73% письмових завдань. Задовільно (E) – від 60 до 63 балів – здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив 60-63% письмових завдань. Незадовільно з можливістю повторного складання (FX) – від 35 до 59 балів – здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, стисло без аргументації та обґрунтування викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, поверхово розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив 35-59% письмових завдань. Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням освітньої компоненти (F) – від 0 до 34 балів – Здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не у змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив 1-34% письмових завдань.
Форма та методи контролю начальних досягнень	В межах даної освітньої компоненти передбачено три види контролю: поточний, підсумковий та семестровий/академічний. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувачів до виконання конкретної роботи з теми, що вивчається. При поточному контролі оцінюється: активність роботи здобувача на практичних заняттях, результати виконання ним індивідуальних завдань, контрольних робіт, якості підготовлених завдань, що виконувались під час самостійної роботи. У концепції викладу освітньої компоненти застосовуються такі форми проведення поточного контролю: опитування, виконання контрольних вправ, тестування. Підсумковий контроль – це накопичена здобувачем сума балів за результатами вивчення десяти тем та виконання завдань самостійної роботи. Семестровий (академічний) контроль передбачає проведення екзамену, під час якого здобувачу виставляється остаточна оцінка за освітню компоненту, яка виводиться із суми балів за результатами підсумкового контролю та складання екзаменаційного тесту. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється за 100-бальною шкалою.

Політика освітньої компоненти

Відвідування	Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах освітньої компоненти. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен) є обов'язковою. Важливим є своєчасне виконання індивідуальних завдань в межах самостійної роботи, передбачених програмою освітньої компоненти.
---------------------	---

Дотримання принципів академічної доброчесності	Підготовка усіх завдань, письмових робіт і т. ін., що виконуються в межах освітньої компоненти, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право для перевірки робіт застосовувати різні програмні засоби.
Умови зарахування пропущених занять	Відпрацювання академічної заборгованості з освітньої компоненти можливо до початку екзаменаційної сесії. Процедура узгоджується з викладачем, згідно його розкладу консультацій.
Інші умови	Навчально-методичні матеріали освітньої компоненти розміщені на платформі Moodle
Рекомендовані джерела інформації	
Базові підручники та навчальні посібники	▪ Величко О.М., Коломієць Л.В., Гордієнко Т.Б. Метрологія, технічне регулювання та забезпечення якості: у п'яти томах. Т. 3: Стандартизація: підручник. Одеса: ВМВ, 2014. 523 с. ▪ Коренець Ю. М. Стандартизація, сертифікація і метрологія: навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2023. 90 с. ▪ Салухіна Н., Язвинська О. Стандартизація та сертифікація товарів і послуг: підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 426 с. ▪ Семенов А. О., Сахно Т. В. Державний ринковий нагляд : навчально-методичний посібник. Полтава : ПУЕТ, 2021. 48 с. ▪ Салавеліс А.Д., Павловський С.М. Стандартизація, метрологія та сертифікація: підручник. Київ: Олді+, 2023. 212 с.
Методичні рекомендації та розробки викладачів освітньої компоненти	Кузнєцова Л. В. Державний ринковий нагляд: Навчально-методичний комплекс освітньої компоненти [ОПП «Державний нагляд, метрологія та міжнародна стандартизація» зі спеціальності G6 Інформаційно-вимірювальні технології; для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти]. Одеса : ДУІТЗ, 2025. 96 с. (ЕОР – https://suitt.edu.ua/prohramy-osvity).
Інформаційні ресурси	▪ Закон України від 05.06.2014 № 1314-VII «Про метрологію та метрологічну діяльність» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-18#Text ▪ Закон України від 05.04.2007 № 877-V «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text ▪ Закон України від 02.12.2010 № 2736-VI «Про загальну безпечність нехарчової продукції» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2736-17#Text ▪ Закон України від 02.12.2010 № 2735-VI «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2735-17#Text ▪ Наказ 19.04.2019 № 667 Міністерство економічного розвитку і торгівлі України Про затвердження типових форм документів у сфері державного ринкового нагляду і державного контролю продукції ▪ Постанова Кабінету Міністрів від 05 жовтня 2011 р. №1017 Про затвердження Порядку здійснення контролю стану виконання рішень про вжиття обмежувальних (корегувальних) заходів ▪ Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1400 «Деякі питання захисту прав споживачів (користувачів) щодо безпечності нехарчової продукції» ▪ Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1401 «Про затвердження Порядку подання повідомлення про продукцію, яка не відповідає загальній вимозі щодо безпечності продукції, органам державного ринкового

нагляду»

- Постанова Кабінету Міністрів від 26 грудня 2011 р. № 1403 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю нехарчової продукції»
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2011 № 1404 «Про затвердження ступенів ризику видів нехарчової продукції та критеріїв, за якими визначається належність нехарчової продукції до відповідних ступенів ризику».
- Постанова КМУ від 31 жовтня 2007 р. N 1280 «Про затвердження Порядку відбору зразків продукції для визначення її якісних показників та форми акта відбору зразків продукції»
- Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 06.11.2019 № 324 «Про затвердження уніфікованих форм актів, складених за результатами проведення планової (позапланової) перевірки з метрологічного нагляду щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері законодавчо регульованої метрології», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 16.01.2020 за № 48/34331
- Постанова КМУ від 06.03.2019 № 185 «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері законодавчо регульованої метрології та визначається періодичність здійснення Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів планових заходів метрологічного нагляду за законодавчо регульованими засобами вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та кількістю фасованого товару в упаковках»
- Постанова КМУ від 16.12.2015 № 1195 «Про затвердження Порядку встановлення міжповірочних інтервалів законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки за категоріями»
- Постанова КМУ від 08.07.2015 № 474 «Про затвердження Порядку подання засобів вимірювальної техніки на періодичну повірку, обслуговування та ремонт»
- Постанова КМУ від 04.06.2015 № 374 «Про затвердження переліку категорій законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що підлягають періодичній повірці»
- Наказ Мінекономрозвитку від 13.10.2016 № 1747 «Про затвердження міжповірочних інтервалів законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, за категоріями», зареєстрований у Мін'юсті 01.11.2016 за № 1417/29547
- Наказ Мінекономрозвитку від 08.02.2016 № 193 «Про затвердження Порядку проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів», зареєстрований у Мінюсті 24.02.2016 за № 278/28408
- Наказ Мінекономрозвитку від 04.08.2015 № 914 «Про затвердження визначень основних одиниць SI, назв та визначень похідних одиниць SI, десяткових кратних і частинних від одиниць SI, дозволених позасистемних одиниць, а також їх позначень та Правил застосування одиниць вимірювання і написання назв та позначень одиниць вимірювання і символів величин», зареєстрований в Мін'юсті 25.08.2015 за № 1022/27467
- Наказ Мінекономрозвитку від 21.12.2015 № 1719 «Про затвердження норм часу, необхідного для проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації», зареєстрований у Мінюсті 14.01.2016 за № 51/28181
- Наказ Мінекономрозвитку від 23.12.2015 № 1747 «Про затвердження Типового положення про метрологічні

служби центральних органів виконавчої влади, інших державних органів, органів управління об'єднань підприємств, підприємств, установ та організацій, які виконують роботи у сфері законодавчо регульованої метрології, визнання такими, що втратили чинність, деяких наказів Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики», зареєстрований в Мін'юсті 16.01.2016 за № 79/28209

- <https://dpss.gov.ua>
- ДСТУ OIML R 79:2017 Вимоги до маркування фасованих товарів (OIML R 79:2015, IDT)
- ДСТУ OIML R 87:2017 Кількість фасованого товару в упаковках (OIML R 87:2016, IDT)

Рік введення силабусу – 2025 р.

Затверджено рішенням кафедри метрології, якості та стандартизації (Протокол від 7 березня 2025 р. № 8)

Декан факультету

Завідувач кафедри
Гарант освітньої програми

Викладач:

Олег ГРАБОВСЬКИЙ

Антоніна ГАБЕР
Ольга КИСЕЛЬОВА

Любов КУЗНЄЦОВА